

På konferencen deltog repræsentanter fra de faglige søfartsorganisationer, læger, psykologer med baggrund i arbejdsmiljø samt embedsmænd fra Industriministeriet, som daglig arbejder med søfartsområdet. Derfor kan den omtalte rapport næppe være industriministeren eller embedsmændene i Industriministeriet ukendt.

Forslagsstillerne er derfor af den opfattelse, at ministeren ikke har viljen til effektivt at forbedre arbejdsmiljøet for søfolk, fiskere og ansatte på olieborplatforme.

Fra rapporten »Søfarts- og fiskerimedisin« af Jørgen Riis Jepsen og Jørgen Møller Christiansen (red.) skal følgende citeres:

»Undersøgelsen har taget udgangspunkt i WHO's målsætning nr. 11 i programmet »Sundhed for alle i år 2000«: Senest år 2000 skal antallet af dødeligt foreløbende ulykker være reduceret med mindst 25 pct. ved forebyggende indsats mod hjemme-, trafik- og arbejdsulykker.

Da såvel indenlandske som udenlandske undersøgelser tidligere har peget på søens folk som ulykkesramte i særlig grad, har gruppen valgt at undersøge dødsulykkesforekomsten blandt søens folk nærmere.

Søens folk er i denne undersøgelse fiskere og søfolk. Det nøjagtige antal fiskere og søfolk kendes ikke, men hver gruppe andrager i dag antageligt små 10.000 personer, altså i alt ca. 20.000 personer.

Området hører ikke under arbejdsmiljøloven, men under lov om skibes sikkerhed.

Alle dødsfald blandt fiskere og søfolk i arbejde skal anmeldes til henholdsvis Ulykkesforsikringsforbundet for dansk fiskeri og Ulykkesforsikringsforbundet for dansk søfart.

Ved gennemgang af alle anmeldelser til de to forbund i seks-års perioden 1980-1985 fandtes 86 fiskere og 65 søfolk at være omkommet som følge af arbejdet. Der forekom således 151 arbejdsbetingede dødsulykker i løbet af de første seks år i dette decennium i et erhverv, som højst tæller 20.000 personer. Til sammenligning kan nævnes, at blandt de ca. 2,5 mio. erhvervsaktive personer på land forekommer der i sam-

me seks-års periode 463 arbejdsbetingede dødsulykker.

Kort sagt har søfolk 27 gange større risiko for at dø som følge af arbejdsulykke end et gennemsnit af ansatte i land. Sammenligner man risikoen med ansatte i en af de mest farefulde brancher i land - »landbrug, jagt og gartneri« - er risikoen for at dø som følge af en arbejdsulykke stadig 11 gange forøget.

For fiskere er risikoen 36 gange større ved sammenligning med gennemsnittet af ansatte i land - og 15 gange ved sammenligning med »landbrug, jagt og gartneri«.

Selv om denne undersøgelse ikke har kunnet regne timerisikoen ud for søens folk og herefter sammenlignet den med andre højrisikoerhverv i land, mener vi, at ovennævnte oversigtstal underbygger resultaterne fra undersøgelser fra udlandet om, at arbejdet som fisker og sømand udgør et højrisikoområde med hensyn til dødsulykker i arbejdstiden.

En årsagsanalyse baseret på et forsikringsmateriale er ikke tilstrækkeligt detaljeret til at kunne angive specifikke profylaktiske tiltag af teknisk karakter.

De 151 dødsfald kan derimod bevise, at her er et alvorligt samfundsmedicinsk problem og desuden pege på nogle ulykkestyper, som i en fremtidig indsats muligvis kan angribes samlet - forlis, drukning i havn, fald over bord, redskabsulykker etc.

Forlis bliver sædvanligvis anført som den altdominerende årsag til død på havet. Vort materiale viser dog, at mere end halvdelen af ulykkerne (62 pct.) skyldes andre årsager end forlis. Fælles for ulykker, som ikke skyldes forlis, er, at det drejer sig om enkeltperson-ulykker, hvorved de principielt bliver sammenlignelige med dødsulykker i erhvervene på land - også med hensyn til forebyggelse.

Gruppen har som næste led i dette projektarbejde tænkt sig at spørge relevante myndigheder, fagforeninger, brancheorganisationer og andre kyndige på området, om der bør gøres noget ved den påviste overhyppighed af arbejdsulykker med døden til følge blandt søens folk og i bekræftende fald, hvad der skal gøres.«